

Stockholm 1 okt 2015

Karin Tetteris, Intendent Armémuseum

ICOMAM & ICDAD congress: Ambassadors of dialogue, 16-18 September 2015 i Krakow, Polen

Tack vare bidrag från svenska ICOM har jag haft möjlighet att för första gången medverka i en kongress anordnad av den internationella kommitté i vilken jag är medlem: ICOMAM (International committee for Museums of Arms and Military history). I år skedde detta i samarbete med kommittén ICDAD (International committee for Museums and Collections of Decorative Arts and Design). Trots att kombinationen till synes är udda - militärhistoria och design – resulterade det i ett mycket fruktbart samarbete och många nya kontakter. Totalt deltog drygt 70 personer.

Temat för kongressen var välfunnet och ämnat att öppna för papers från båda grupperna. Materiell kultur och föremålsbiografier har under en tid varit ett växande forskningsområde och att se föremål som "Ambassadors of dialogue" gav intressanta perspektiv på museernas samlingar. Temat fokuserade föremål vilka skänkts som diplomatiska gåvor, tagits som krigsbyte eller på andra sätt varit betydelsebärande i internationella relationer. Mitt eget paper bar titeln "An image of 'the other' – How a 17th century Russian flag was interpreted by the Swedish victors". Eftersom Armémuseum har i sin ägo en av världens största samlingar av militära fanor vilka tagits som krigstroféer så föll det sig naturligt att presentera min forskning kring denna.

Under kongressens gång blev det alltmer tydligt att de två kommittéerna hade mycket att vinna på samarbete. För det första är det ofta något av en slump var föremål av en viss typ hamnar. Krigsbyten och diplomatiska gåvor kan återfinnas såväl på armémuseer som på nationalmuseer eller i kungliga samlingar. För det andra innebar den större bredden av kompetenser och nätverk att frågestunderna bjöd på många nya och spännande infallsvinklar. För mig personligen innebar kongressen att jag fick kontakt med tre personer som representerade samlingar med fanor. Dessa kommer jag i fortsättningen bjuda in till de vexillologiska seminarier som anordnas av Armémuseum och Eremitaget årligen. National Army museum i London genomgår nu en stor ombyggnation och deras representant på plats önskade besöka Armémuseum i Stockholm för att utbyta erfarenheter och idéer vilket kommer ske i november i år.

Förutom de många intressanta papers som presenterades (kort sammanställning följer nedan) anordnades också sedvanliga studiebesök på Krakows museer. Världsmuseet, Muzeum narodowe w Krakowie, visade sin påkostade och vackra specialutställning "Ottomania" vilken i våras visades på Musées Royaux des Beaux-Arts i Bryssel, men utöver detta också den militärhistoriska avdelningen, magasinen samt det separata museet för medeltida konst. Guidade visningar ordnades också på Oscar Schindler's factory samt Home Army Museum och Wawel slottet. Det anordnades också en post-conference tour till Warszawa vilken jag dock inte deltog i.

Som sammanfattning kan jag säga att kongressen resulterade i att viktiga kontakter knöts för framtiden både för mig och mitt specialämne, fanor, men också för Armémuseum som institution.

Den lyckade kombinationen av våra två internationella kommittéer väckte också tankar om möjliga samarbeten med andra kommittéer i framtiden som skulle kunna vara lika fruktbara.

En svaghet är att det nästan helt saknades deltagare från de områden från vilka många av de behandlade föremålen kommit. Det skulle varit värdefullt att få höra presentationer från Turkiet, Kina, Indien, Nya Zeeland etc.

Sammandrag av programmet:

Onsdag 16 september

Panel 1: Diplomatic gifts and museums

Här presenterades olika föremålstyper som förekommit som gåvor, alltifrån billiga och kitschiga plaketter och plastfigurer till exklusiva vapen eller porslin. Huvudintresset för panelen låg i politiken bakom gåvor och hur man kan analysera utrikespolitiska nätverk genom gåvorna.

Panel 2: Europe and the east

Denna grupp papers behandlade olika typer av föremål med ursprung utanför Europa, bland annat Ottomanska riket, Persien och Kina, vilka på olika sätt kommit till Europeiska samlingar. Här var den röda tråden hur utomeuropeiska föremål tolkats i sina nya länder och hur missförstånd kan uppstå.

Torsdag 17 sept

Panel 3: Interpretation and exchange between the cultures

Detta var en brokig grupp med en mängd olika ämnen. Gemensamt var dock föremåls betydelse som kulturbärare och kulturskapare. Här presenterade jag en rysk fana som redan när den kom till Stockholm som krigsbyte år 1700 tolkades som ett synligt bevis på tsarens onska och svekfullhet. Men här presenterade också det ryska museet för konsthantverk sin stora samling gåvor vilka skänkts från östblockets länder till Sovjetunionens presidenter. Då handlade det mer om vilket budskap gåvan skulle sända till mottagaren.

Panel 4: Case studies

Här presenterades fallstudier gjorda på enskilda föremål där tolkningen av dessas konstruktion, dekoration etc kunde ge ledtrådar till deras historia.

Panel 5: Museums plans & projects

Här gjordes presentationer av nyligen avslutade utställningar eller projekterade ombyggnationer på olika museer. Den här typen av information kan kanske ses som mindre viktig men det är sällan man som enskild museiperson kan resa runt hela världen för att se nya utställningar och här kunde Japan, Australien, Malta och Tjeckien samlas på samma ställe.